

L'EXPRESSIÓ POPULAR DELS DINERS

Anàlisi comparativa entre refranys i memes

(1) Introducció

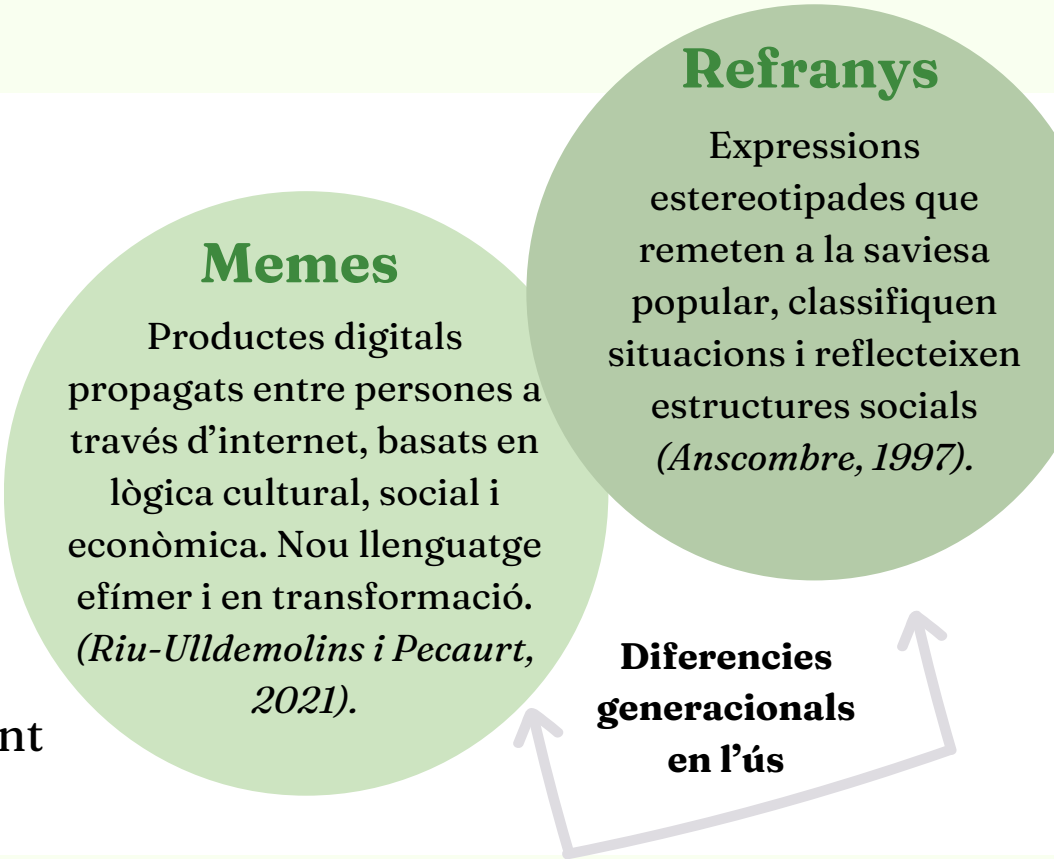
Els signes —paraules, expressions, imatges— guien i donen significat a la nostra vida quotidiana i es distribueixen, reflectint les relacions amb el medi, els altres, i nosaltres mateixos.

- Entendre les relacions de les classes populars entorn als diners.
- Comparar dues formes d'expressió popular: refrany i meme, en diferents generacions.
- Reflexionar sobre la cultura popular, l'humor i l'escepticisme; resistència o alienació? Ironia o acceptació?

(2) Marc teòric

Visió dels diners com a element central en les relacions socials i les implicacions culturals i lingüístiques de refranys i memes.

- 💰 **Marx (1991) i Simmel (2010):** diners com intermediari entre individu i vida: processos de deshumanització, mercantilització i distància social.
- 💰 **Bourdieu (1979) i Hoggart (2013):** relació de les classes populars i els diners: estratègies d'adaptació d'adversitats econòmiques com a pilar en la identitat.
- 💰 **Berger i Luckmann (1968):** expressions com estructuradores de la biografia.
- 💰 Ús de les **teories de Lakoff i Johnson (1980)** sobre el llenguatge metafòric, destacant la dimensió connotativa del llenguatge quotidià.

(3) Metodologia

Comparació refranys i memes

- **Refranys** (*El Refranyer de Joan Viladot (2003), Justícia Popular/Jean Amandes (2002) i obtinguts a les entrevistes grupals*)
- **Memes** (*Xarxes socials*)

Grups de discussió

	Grup 1	Grup 2	Grup 3
Tipus d'entrevista	Refranys	Refranys	Memes
Número de participants	5	5	5
Edat	Entre 60 i 75 anys	Més de 75 anys	Entre 21 i 24 anys
De què es coneix el grup	Usuàries del Casal de Cultura de Can Gorgs	Usuàries de l'Esplai Gran Ca n' Amiguet	Treballadores del menjador de l'escola Can Serra

(4) Resultats

Imaginari popular dels diners

Poder dels diners
“El dinero no da la felicidad, pero ayuda”

Narració de la necessitat
“De la casa on no hi ha pa, fins les rates en fugen”

Gastar i estalviar
“El que sap estalviar, s'assegura un bon demà”

Formes i dinàmiques comunicatives

L'ús metafòric del llenguatge caricaturitza aspectes de la realitat amb figures i dimensions connotatives del missatge basats en referències culturals.

↓
Situacions expressades
Contrast de la universalitat dels refranys a la conjuntura dels memes.

↓
Legitimitat de les expressions
De la veritat a la identificació individual.

(5) Conclusions

- Les classes populars reconeixen el valor dels diners en la llibertat de viure.
- La cultura de la necessitat impregna l'imaginari popular sobre els diners.
- L'estalvi passa de ser una necessitat a una impossibilitat; la vida es més cara i els estils de vida al consum.
- Refranys i memes classifiquen experiències, però la presentació de la informació difereix:
 - Refranys utilitzen el present atemporal i subjecte impersonal, els memes utilitzen el "jo" i presenten situacions concretes.
 - Refranys construeixien la veritat de manera universal, els memes la identificació individual.
 - Refranys apel·len a la saviesa popular, els memes al “jo literal” i l'humor construït amb el trencament de marcs i la burla, responen a la lògica de la moda.
- Les formes d'expressió popular estan influenciades pels contextos, dinàmiques i ritmes socials d'una època. Refranys i memes reflecteixen una relació concreta de les classes populars amb el seu món.
- L'estudi ha permès observar els canvis en l'imaginari popular sobre els diners i les condicions socials que s'hi troben al darrere.

